

BESLUT
2021-04-27

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 12 december 2020

Saken

Merkostnadslån

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som beviljats studiemedel för studier vid en högskola under vår- och höstterminerna 2021, ansökte även om merkostnadslån för pendlingsresor mellan bostadsorten och studieorten med ett belopp om 13 000 kronor respektive 13 656 kronor för vardera perioden och uppgav att kostnaden för resorna uppgår till 17 000 kronor för den första perioden och till 17 640 kronor för den andra perioden.

CSN avslog ansökan med hänvisning till att NN bor på studieorten under de veckor hon studerar. CSN uppgav vidare att CSN likställer bostadsorten med folkbokföringsorten och att eftersom NN är folkbokförd på studieorten, anser CSN att hon även är bosatt på den orten.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. CSN anger att hon är folkbokförd på en adress på studieorten. Hon menar att hennes folkbokföringsadress är på hemorten och adressen på studieorten är hennes särskilda postadress, vilket enligt Skatteverket är ett komplement till en folkbokföringsadress. Skatteverket skriver även att folkbokföringsadressen inte ändras vid anmälandet av en särskild postadress och att en särskild postadress ska anmälas om man vill ha sin post till en annan adress än folkbokföringsadressen under minst sex månader. Anledningen till att hon har en särskild postadress på studieorten är att hon veckopendlar och hyr ett möblerat rum i ett hus på studieorten. I Skåne är hon folkbokförd hos sin syster där hon tillbringar minst varannan helg och har umgänge med sina barn, vilka bor hos sin pappa i Skåne. Det är med anledning av barnen som hon ansöker om

merkostnadslån för pendlingsresor, så att hon kan fortsätta att veckopendla och ha umgänge med barnen.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte har funnit skäl att ändra beslutet samt anförde bland annat följande i ett yttrande. Överklagandenämnden har i ett vägledande avgörande (diarienummer 2016–02480) förtydligat att begreppet hemort och studieort generellt ska anses vara detsamma som postort. Enligt CSN:s bedömning är NN bosatt på studieorten och därmed kan hon, enligt gällande bestämmelser, inte få merkostnadslån för pendlingsresor mellan hemort och studieort. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

CSN inkom därefter, på begäran av nämnden, med ett tilläggsyttrande avseende CSN:s syn på frågan om en särskild postadress ska jämföras med en folkbokföringsadress och föreliggande omständigheter i NN:s fall. CSN anförde i huvudsak följande. Begreppet studieort bör i sammanhanget anses vara detsamma som läroanstaltens postort. Postort är det orsnamn som används efter postnumret i en postadress. Studerande som har samma postort som läroanstalten de ska läsa vid kan därför som huvudregel inte få merkostnadslån för reskostnader mellan hemmet och läroanstalten. Av information på Skatteverkets webbplats framgår att det huvudsakliga syftet med en särskild postadress är att komplettera en persons folkbokföringsadress. En studerande som är folkbokförd på samma ort som skolans postort bedöms av CSN bo på studieorten. Enligt CSN bör en särskild adress jämföras med folkbokföringsadress. Att NN behöver åka till Skåne kan CSN ha förståelse för gällande hennes privata situation. Dock bedömer CSN att NN ändå anses vara bosatt på studieorten. Hon kan då enligt CSN:s tolkning av gällande bestämmelser inte få merkostnadslån för pendlingsresor mellan hemort och studieort. CSN anser därför att överklagandet ska avslås

NN har fått möjlighet att komma in med synpunkter med anledning av CSN:s yttranden, men hon har inte hörts av.

Tillämpliga författningsbestämmelser

Bestämmelser om merkostnadslån finns i 3 kap. 15 § studiestödslagen och i 3 kap. 13–13 c §§ studiestödsförordningen (2000:655).

Enligt 3 kap. 13 § studiestödsförordningen får merkostnadslån enligt 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas för

1. utlandsstudier enligt 20 §,
2. undervisningsavgifter, och
3. andra skäligena merkostnader i samband med studierna.

Av 3 kap. 14 § studiestödsförordningen framgår att CSN får meddela närmare föreskrifter om tilläggsån och merkostnadslån.

Av 1 kap CSNFS 2001:1 framgår att med hemort avses den ort där den studerande har sin egentliga hemvist och att med studieort avses den ort där utbildningen eller undervisningen är förlagd.

Av föreskrifterna i 8 kap. 11 § CSNFS 2001:1 framgår följande. En studerande som inte bor på studieorten under studietiden kan få merkostnadslån för kostnaderna för pendlingsresor mellan hemmet och läroanstalten under en studiestödsperiod, om han eller hon är bosatt och studerar inom EES eller i Schweiz. Merkostnadslån kan lämnas för den del av resekostnaderna som överstiger 0,34 procent av prisbasbeloppet multiplicerat med antalet kalenderveckor under studiestödsperioden, dock med högst 1,26 procent av prisbasbeloppet per kalendervecka.

Överklagandenämndens bedömning

Frågan i ärendet är om NN kan få merkostnadslån för resekostnader avseende veckopendling mellan den ort där hon är folkbokförd och studieorten där hon har en särskild postadress.

CSN har i sitt yttrande lämnat en utförlig redogörelse över bakgrunden till sin bedömning, dvs. att begreppen hemort och studieort i detta sammanhang generellt ska anses vara detsamma som postort. CSN har vidare anfört att en studerande som är folkbokförd på samma ort som skolans postort bedöms av CSN bo på studieorten och att enligt CSN bör en särskild adress jämföras med folkbokföringsadress.

Enligt 8 kap 11 § CSNFS 2001:1 kan en studerande som inte bor på studieorten under studietiden få merkostnadslån för kostnaderna för pendlingsresor mellan hemorten och studieorten under en studiestödsperiod, om han eller hon är bosatt och studerar inom EES eller i Schweiz.

Enligt överklagandenämndens mening kan inte enbart folkbokföringen styra var en studerande i aktuellt avseende ska anses bosatt. I ärendet kan konstateras att NN är folkbokförd på en adress i Skåne där hon tillbringar minst varannan helg och att hon har en särskild postadress på studieorten där hon hyr ett rum och studerar. Överklagandenämnden konstaterar härvid att NN bor på studieorten under de veckor hon studerar. Att NN har en särskild postadress på studieorten ger också stöd för att hon har sitt boende på studieorten. Eftersom NN således bor på studieorten, kan hon, enligt bestämmelserna i 8 kap. 11 § CSNFS 2001:1, inte beviljas merkostnadslån för de sökta resorna på helgerna. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Schött

Christina Sundström

Beslutet har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Schött, myndighetschef, Anita Enocksson, Hans Eklund, Jessica Levin, Martin Mörk, Helena Söderberg och Christer Bergqvist

Föredragande: Christina Sundström
Kopia till CSN